
A-level POLISH

Unit 2 Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering **Section 1**

Section 3 Writing Questions 3, 4, 5 and 6

Text for use with **Section 1****Komunikujemy się nieustannie, więc dlaczego tak często nie potrafimy się porozumieć?**

Problemy w komunikacji często przedstawiane są jako główne źródło wszystkich nieszczęść w relacjach między ludźmi. Rozmawiamy przede wszystkim po to, by wymienić się informacjami, a więc w efekcie skuteczniej działać, zaspakajać swoje potrzeby i potrzeby innych. Poprzez wymianę myśli i uczuć wzbogacamy swój świat wewnętrzny o to, co wnoszą do niego inni ludzie. To jednak tylko część prawdy. Rozmawiamy ze sobą także wtedy, gdy żadne informacje nie są nam potrzebne. Komunikacja służy bowiem głównie do nawiązywania i podtrzymywania relacji. Nawet powierzchowne kontakty, które często bagatelizujemy – jak choćby prosta wymiana gestów, pozdrowień i uprzejmości w rodzaju „Dzień dobry, co słychać?” – wpływają na nasze samopoczucie, poczucie własnej wartości i nastroj. Okazuje się, że ludzie otoczeni gęstą siecią relacji społecznych żyją dłużej, rzadziej mają problemy psychiczne, mniej chorują, mają większe szanse poradzić sobie z kryzysami w życiu.

Zwykle przywiązujemy większą wagę do mówienia. Wszyscy mówią, ale niewielu naprawdę słucha. Słuchanie wydaje się nam proste, kojarzymy je z biernym odbiorem. Tymczasem niełatwo jest kogoś wysłuchać, bo trzeba mu dać priorytet. Uznać, że jest ważniejszy od nas, poświęcić uwagę jego uczuciom, jego spojrzeniu na świat, na rzeczywistość. Podstawową barierą w słuchaniu jest to, że często nie chcemy słyszeć niczego poza tym, co sami myślimy. Odmienne zdanie wywołuje często trudny do zniesienia dysonans, który wymaga zmiany w naszym sposobie myślenia. Wolimy tego uniknąć, dlatego nie zadajemy pytań, tylko prowadzimy monolog albo nie słuchamy odpowiedzi. Często też słuchamy w sposób selektywny, poszukując informacji, które potwierdzą, co już i tak wiemy. Obala to mit, że jesteśmy racjonalni, obiektywni, że widzimy to, co jest. Słyszymy to, co jest powiedziane. W rzeczywistości spostrzegamy głównie to, co potwierdza nasze przekonania.

W relacjach odtwarzamy wzorce, jakie nabyliśmy w pierwszych kontaktach z ważnymi dla nas osobami. Pierwszą szkołą komunikacji jest dom rodzinny. Tu uczymy się pierwszych wzorców porozumiewania się i relacji.

Komunikując się z kimś, nie zawsze mamy szlachetne intencje. Nie zawsze wymiana zdań służy porozumiewaniu się. Niekiedy staje się narzędziem służącym do atakowania i ranienia partnera czy osoby bliskiej. Agresja werbalna jest jednym ze sposobów wyrażenia frustracji. Zbyt małą wagę przywiązujemy do niszczącej mocy słów. Obrażanie słowne, ironia, wyszydzanie, mogą być równie bolesne jak fizyczne ciosy. Bycie wysłuchanym to prawdziwe, leczące duszę doświadczenie, w którym rozmówcy otwierają się na siebie nawzajem. W głębokiej i prawdziwej rozmowie granice między mówiącym i słuchającym się zacierają, zdania płyną, myśli przenikają. Z takiej rozmowy wychodzimy umocnieni i szczęśliwi. Możliwość komunikowania się ze sobą jest jednym z najbardziej wyjątkowych i cennych darów, jakie mamy. Żaden inny gatunek nie ma zdolności korzystania z symbolicznej funkcji języka.

SEKCJA 3

Answer **two** questions in **Polish**, each from a different topic. Write at least 200 words on each topic. There are 30 marks for each question.

Z poniżej podanych tematów wybierz **dwa, każdy z innej grupy** i napisz **dwa** wypracowania **po polsku** na przynajmniej 200 słów.

Literary Topics – Tematy literackie**Topic 1****Walka o niepodległość jako wątek w polskiej literaturze
The fight for independence as a theme in Polish literature****Either**

- 3 (a)** Wyłumacz znaczenie tytułu przeczytanej książki i czy trafnie, Twoim zdaniem, odzwierciedla on treści w niej poruszane? Wypowiedź swoją poprzyj licznymi przykładami z tekstu.

or

- 3 (b)** Honor, obowiązek, odwaga i pomoc bliźniemu stanowiły kodeks norm tamtych czasów. Opisz, jak przeczytana przez Ciebie lektura odzwierciedla te wartości. Wypowiedź poprzyj licznymi przykładami z tekstu.

Topic 2**Moralne i społeczne zagadnienia poruszane w polskim dramacie
Moral and social issues as presented in Polish drama****Either**

- 4 (a)** Którego bohatera przeczytanego przez Ciebie dramatu uznajesz za najbardziej winnego sytuacji przedstawionej w przeczytanej przez ciebie sztuce? Wypowiedź poprzyj licznymi odwołaniami się do tekstu.

or

- 4 (b)** Opisz obraz społeczeństwa przedstawiony przez autora przeczytanej przez Ciebie sztuki. Wypowiedź zilustruj licznymi przykładami z tekstu.

Turn over ►

Non-Literary Topics – Tematy nieliterackie**Topic 1****Polacy i Polska w okresie drugiej wojny światowej
Poland and the Poles during World War II****Either**

- 5 (a)** Jak postanowienia w Jałcie wpłynęły na sytuację w Polsce i życie Polaków? Wypowiedź poprzyj licznymi faktami i datami.

or

- 5 (b)** Przeanalizuj losy Polaków po upadku kampanii wrześniowej. W swoim wypracowaniu uwzględnij losy żołnierzy i ludności cywilnej. Wypowiedź poprzyj licznymi faktami.

Topic 2**Polskie kino – Andrzej Wajda „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru”
The films of Andrzej Wajda – ‘Ashes and Diamonds’ and ‘Man of Marble’****Either**

- 6 (a)** Każdy z bohaterów Wajdy przeżywa kryzys, moment zwątpienia. Przeanalizuj jak Maciek, Mateusz i Agnieszka sobie z tym poradzili i jaką dalszą drogę wybrali. Wypowiedź poprzyj licznymi przykładami z filmów.

or

- 6 (b)** Omów, jakie wartości filmów Wajdy „Popiół i diament” i „Człowiek z marmuru” pozwoliły im przetrwać próbę czasu? Wypowiedź swoją poprzyj licznymi przykładami z filmów.

END OF QUESTIONS**Copyright information**

For confidentiality purposes, from the November 2015 examination series, acknowledgements of third party copyright material will be published in a separate booklet rather than including them on the examination paper or support materials. This booklet is published after each examination series and is available for free download from www.aqa.org.uk after the live examination series.

Permission to reproduce all copyright material has been applied for. In some cases, efforts to contact copyright-holders may have been unsuccessful and AQA will be happy to rectify any omissions of acknowledgements. If you have any queries please contact the Copyright Team, AQA, Stag Hill House, Guildford, GU2 7XJ.

Copyright © 2018 AQA and its licensors. All rights reserved.